

KATALÓGUSOK

A SZOVJET GYERMEKKÖNYVTÁRAKBAN

Megkérdeztük N, Medvedevát, a Lenin Könyvtár Módszertani Kabinet Gyermekkönyvtári Csoportjának vezetőjét, hogy jelenleg mivel foglalkoznak, mi a szovjet gyermekkönyvtárak előtt álló soronkövetkező feladat.

Válaszát az alábbiakban közöljük.

A Szovjetunió Művelődésügyi miniszterének 1960 augusztus 4-én kiadott utasítása a közművelődési könyvtárak katalógusairól és a kartotékokról kimondja, hogy az önálló gyermekkönyvtárakban és felnőtt könyvtárakban működő gyermekrészlegekben a következő katalógusok felállítása kötelező:

- a/ szakkatalógus az 5-8 osztályos (11-14 éves) tanulók számára;
- b/ témaköri katalógus a 3-4 osztályos (9-10 éves) tanulók számára;
- c/ témaköri kartoték az 1-2 osztályos (7-8 éves) tanulók számára;
- d/ az egész állományról betűrendes katalógus (az önálló gyermekkönyvtárban);
- e/ szolgálati szakkatalógus, amely tartalmazza az 1-4. osztályos tanulók, valamint a tanítók, a könyvtárosok és más, a gyermekek olvasásának irányításával foglalkozók számára szükséges irodalmat.

Ezen kívül a gyermekkönyvtárakban rendszerint a következő kartotékok vannak: a hirtlap és folyóirat cikkekről, helyismereti anyagról és egyes fontosabb témákról. Ezek kiegészítik a katalógusokat, vagy a könyvállományt más aspektusban tárják fel.

A katalógusok jobb megszervezése érdekében külön a gyermekkönyvtárak használatára osztályozási sémát dolgoztunk ki, amelyben a szakcsoportokat bővítettük és úgy fogalmaztuk meg, hogy azok megfeleljenek a serdülők értelmi képességeinek.

Rendszeresen kiadjuk és előfizetés útján terjesztjük a speciális nyomtatott katalóguscédulókat a gyermek és iskolai könyvtárak számára. A cédulák annotációkat is tartalmaznak, amelyeket a szerint fogalmazunk meg, amilyen koru tanulók számára készült a könyv.

Маршак С. Я.

М 30 Умные вещи. Сказка-комедия. В 3-х д. 5-ти карт. Рис.

М. Митурина. М., «Дет. лит.», 1966.

141 с. с илл. 100 000 экз. 77 к. в перепл.

На большой и шумной ярмарке продавалось много разных товаров. Но все посетители ярмарки, — и бродячие портные, и старый книжник, и Музыкант, и барин с барыней — собрались в лавке с вывеской «Умные вещи». Еще был Здесь продавались скатерть-самобранка, сапоги-скороходы, шапка-невидимка. Понравился хозяину лавки Музыкант. Подарил он ему волшебное зеркальце и дудочку, а на прощание сказал: «Умные вещи умного обращения требуют». Захотели владеть чудесными вещами царь и его придворные. Что из этого получилось, узнаете сами, если прочитаете эту веселую сказку-пьесу. — 4—5 кл.

Гос. б-ка СССР им. В. И. Ленина

Издательство «Книга»

Вып. 11. 67—ДБ—174

P2

Kiadtunk egy pár módszertani anyagot is, amelynek az a célja, hogy segítséget nyujtsunk a könyvtáraknak a katalógusok megszervezésében. Ezzel a kérdéssel foglalkozik a gyermekkönyvtárak számára kiadott osztályozási séma bevezető cikke is, külön fejezet van a "Detszkaja biblioteka" (Gyermekekönyvtárak) című kézikönyvben. Ugyancsak vannak a katalógusok kérdésével kapcsolatban cikkek a "Vpomocs' detszkim és skol'nim bibliotekem" (A gyermek- és iskolai könyvtárak segítségére) című gyűjteményes kiadványban, valamint a "Bibliotekar" és a "Szovjetszkaja bibliografija" című folyóiratokban.

Jelenleg sajtó alatt van a "Detszkaja biblioteka" című kézikönyv új kiadása, amelyben tanulmány van a katalógusokról, egy plakát "Hogyan kell használni a katalógusokat" és végül témaköri illusztrált katalógus a 3-4 osztályos tanulók számára. Ebben a katalógusban csak a legjobb könyvek szerepelnek. A könyvek a következő témacsoportosításban kerülnek besorolásra:

"Vlagyimír Iljics Lenin", "A kiváló kommunisták életéről", "Az Októberi Forradalom és a polgárháború", "A Szovjetunió gyermekei", "A hős-pionérok", "A tudomány és technika", "Utazások", "Kalandok", "Vidám könyvek", "Versek", "Könyvek a könyvekről", "Mindenről ami a világon van", "Légy erős,

bátor, ügyes", "Az országról, ahol laksz", "Más országok életéről", "Az állatok és növények természete, világa", "Mesék, mondák, közmondások, találós kérdések".

Ez évben szemináriumot rendeztünk az Oroszországi Federatív Szocialista Szovjet Köztársaság megyei gyermekkönyvtárak állománygyarapítási osztályvezetői számára. Ezeken a szemináriumokon, az állománygyarapítás kérdéseivel együtt, megvitattuk a katalógusok megszervezésének és propagálásának kérdését is. A megyei gyermekkönyvtárak nálunk egyben ellátják a módszertani központok feladatait is és tapasztaltuk, véleményük ebben a kérdésben rendkívül értékes. A katalógusok megszervezésével és propagálásával kapcsolatos kérdések azonban még egyáltalán nem mondhatók megoldottaknak.

Jelenleg a következő kérdésekkel foglalkozunk: szükség van-e arra, hogy egy katalógus legyen az 5-8. osztályos tanulók számára, vagy jobb volna azt megosztani és külön katalógusokat létesíteni az 5-6. osztályos és 7-8. osztályos tanulók számára. Szükség van-e külön katalógusokra a gyermekek számára a falusi könyvtárakban, ahol mindössze egy dolgozó működik, és -ha igen- milyen legyen ez a katalógus. Hogyan tükrözze a szépirodalmat a témaköri katalógus. Hiszen témaköri aspektus minden esetben tartalmazza a szépirodalmi mű eszmei-esztétikai mondanivalóját.